

OBSAH

Slovo starosty	9
Předmluva	10
1. kapitola: Přírodní podmínky v životě města (Zdeněk Lipský)	11
Geologické poměry	12
Geomorfologické členění a vývoj reliéfu	14
Půdy	17
Klimatické poměry	18
Hydrologické poměry	20
Biogeografické poměry	24
Ochrana přírody a krajiny a chráněná území přírody	28
Povodně na Sázavě	37
2. kapitola: Nejstarší osídlení Zruče nad Sázavou a okoli (Radka Šumberová)	41
Pravěké osídlení středního Posázaví	42
Počátky středověkého osídlení	45
Zruč na počátku vrcholného středověku	48
3. kapitola: Nástin dějin do konce třicetileté války (Jana Vaněčková)	53
Od středověké kolonizace k husitským válkám	54
Zruč za pánu z Kolovrat	57
Husitské a pohusitské období	60
Zručský z Chřenovic	62
Kalenicové z Kalenic	64
Třicetiletá válka	68
4. kapitola: Zruč nad Sázavou 1648–1849 (Jana Vaněčková)	69
Doba pobělohorská	70
Zruč v 18. století	77
Zruč v 19. století	85
Revoluce 1848–1849	89
5. kapitola: Zruč nad Sázavou 1850–1914 (Lucie Swierczeková)	93
Od správních reforem k první světové válce	94
6. kapitola: První světová válka (1914–1918) (Martin Rebhán)	111
Odezva sarajevského atentátu	112
Průběh mobilizace ve Zruči nad Sázavou	113
Příslušnost zručských rekrutů k rakousko-uherským jednotkám	117
a příklady jejich působení na frontě	117
Válečná každodennost posázavského maloměsta	121
Zásobování	125
Válečné půjčky a sbírky	134
Kultura, školství a turistický ruch	136
28. říjen 1918	139

7. kapitola: Zruč nad Sázavou v meziválečných letech 1918–1939 (Martin Rebhán)	141
Politický vývoj a městská samospráva	142
Zápas s poválečnými problémy města, plány a výsledky jeho modernizace	151
Příklady proměn veřejných prostranství města	171
Obchody, živnosti a trhy ve Zruči nad Sázavou	176
Turistický ruch	187
Kultura, sport a školství	192
Ohoření ze strany Německa, mobilizace a tzv. druhá republika	209
8. kapitola: Zruč nad Sázavou v sevření německé okupace (Martin Rebhán)	213
Protektorát Čechy a Morava	214
Život na příděl	221
Vpád zlínského krále bot	227
Městská správa	231
Počátky odboje, ilegální činnost a perzekuce	232
Židovská otázka	238
Kultura	242
Školství	244
Velké květnové protifašistické finále	250
9. kapitola: Zruč nad Sázavou v letech 1945–1948 (Martin Rebhán)	261
10. kapitola: Zruč v letech 1948–1989 (Pavel Novák)	277
Politický vývoj	278
Ekonomický vývoj	300
Urbanistický a stavební vývoj	313
Sociální vývoj	328
Demografický vývoj	336
Kulturní vývoj	337
11. kapitola: Od sametové revoluce po současnost (Jarmila Pavlicová)	353
Sametová revoluce ve Zruči nad Sázavou	354
Privatizace a restituce	367
90. léta ve znamení změn	369
Změny ve školství, kulturním a společenském životě, sportu	376
Vstoupili jsme do nového tisíciletí	386
12. kapitola: Stavební vývoj zručského zámku – architektonického klenotu pozdního romantismu (Petr Řehořka)	403
Vznik hradu a jeho raná fáze	404
Hrad ve vrcholném středověku	410
Kolovratská věž a hradební systém	412
Renesanční zámek	418
Barokní zámek	418
Novogotický zámek	422
Zámek za 1. republiky	424
Zámek po roce 1948	425
Současnost	426

13. kapitola: Interiéry a sbírky zámku ve Zruči nad Sázavou (Jana Vaněčková)	431
I. Malý zámecký prohlídkový okruh	432
II. Velký zámecký prohlídkový okruh	438
14. kapitola: Fenomén Baťa (Jana Tomalová)	439
15. kapitola: Fenomén Sázavan (Pavel Dlouhý)	463
16. kapitola: Osobnosti (Jiřina Janatová)	495
Babický Josef	496
Cejnar Matouš Matěj Ignác	496
Destinnová Ema	496
Fibich Zdeněk	497
Foerster Josef Bohuslav	497
Gaudencius Jakub	498
Horáková Milada	498
Kabeš Rudolf	499
Kočí Alois	499
Kolb Josef	500
Kolb Miloš	500
Kumpošt Prokop	500
Mikš Josef	501
Pulec Karel	502
Ruttner Petr	502
Schebek Jan (Johann)	502
Schebek Adolf	503
Schebková Emma	503
Scheiner Emanuel	504
Schindler (Šindler) Karel	504
Skrejšovský Jan Stanislav	504
Svoboda Josef	505
Vaculík Ludvík	506
Vejrych Jan	506
Vrba Jan	507
Zadák Jan	507
Zahrádník-Brodský Bohumil	508
Zamarovský Vojtěch	509
Zimmermann Čeněk	510
17. kapitola: Pomístní názvy (Jiřina Janatová)	511
Výběrový soupis pramenů a literatury (Jana Vaněčková)	525